

Ochrana osobných údajov v prostredí sociálnych sietí

Osobná alebo domáca činnosť

Podľa čl. 2 ods. 2 písm. c) [Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES](#) (všeobecné nariadenie o ochrane údajov, ďalej len „Nariadenie“) sa toto Nariadenie nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov fyzickou osobou v rámci výlučne **osobnej alebo domácej činnosti**.¹

Prístup občanov na internet a ich možnosť využívať platformy elektronického obchodu, sociálne siete a blogové stránky na výmenu osobných informácií o sebe a iných jednotlivcov čoraz viac sťažujú oddeľovanie spracúvania na osobné účely od ostatného spracúvania. To, či sú činnosti výlučne osobného alebo domáceho charakteru, závisí od okolností.² Je dôležité si uvedomiť, že ak z rozsahu a frekvencie spracúvania osobných údajov vyplýva, že ide o profesijnú, napríklad obchodnú alebo inú komerčnú činnosť vykonávanú na „plný úväzok“, aj súkromná, fyzická osoba sa môže v online prostredí považovať za prevádzkovateľa podľa Nariadenia.

Písanie a zverejňovanie blogov môžeme považovať za osobnú, či domácu činnosť, ak jednotlivec zverejňuje na svojom **osobnom profile** informácie o sebe a iných fyzických osobách, videozáznamy k svojim záľubám, alebo fotografie **súkromnej povahy**, napríklad fotografie z osláv narodenín, svadby, cestovateľské zážitky, denníkové záznamy súčasťou ktorých sú rodina, či priatelia a podobne.

Je dôležité si uvedomiť, že zverejňovanie informácií o iných osobách bez ich súhlasu môže porušovať práva týchto jednotlivcov na ochranu súkromia. Aj v prípade, keď sa uplatňuje výnimka pre domáce činnosti – napríklad, ak má používateľ profil, ktorý sa zverejňuje len jeho skupine kontaktov, zverejnenie osobných informácií o iných osobách by aj tak mohlo viesť k právnej zodpovednosti používateľa, ktoré by mohli vyplývať z uplatňovania iných právnych predpisov, ako je napríklad porušenie práv na ochranu osobnosti v zmysle Občianskeho zákonníka.

Kritériá určenia osobných alebo domácich činností

Pracovná skupina WP29 zriadená podľa článku 29 Smernice 95/46/ES stanovila ešte v zmysle predchádzajúcej právnej úpravy ochrany osobných údajov situácie, pri ktorých činnosti osôb už nebudú považované za osobné alebo domáce a spracúvanie bude podliehať právnej úprave ochrany osobných údajov.³

- Sú osobné údaje šírené skôr k neurčitému počtu osôb, než k obmedzenému okruhu priateľov, rodinných príslušníkov, či známych, teda mimo súkromnú sféru jednotlivca?
- Ide o osobné údaje týkajúce sa jednotlivca, ku ktorému nemá osoba, ktorá údaje použila, žiadny bližší osobný vzťah?

¹ Podľa odôvodnenia č. 18 Nariadenia, toto Nariadenie sa nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov fyzickou osobou v priebehu výlučne osobnej alebo domácej činnosti, **a teda bez spojenia s profesijnou alebo komerčnou činnosťou**. Osobné alebo domáce činnosti by mohli zahŕňať korešpondenciu a uchovávanie adresy či využívanie sociálnych sietí a online činnosti vykonávané v kontexte takýchto činností. Toto nariadenie sa však vzťahuje na prevádzkovateľov alebo sprostredkovateľov, ktorí poskytujú prostriedky na spracúvanie osobných údajov na takéto osobné alebo domáce činnosti, **napríklad platformy sociálnych sietí**.

² Handbook on European data protection law - 2018 edition, dostupné tu: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5b0cfa83-63f3-11e8-ab9c-01aa75ed71a1>

³ Annex 2 : Proposals and Amendments regarding exemption for personal or household activities, 27.02.2013, dostupné tu: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/other-document/index_en.htm

- Naznačuje rozsah a frekvencia spracúvania osobných údajov charakter profesionálnej (napríklad obchodnej) činnosti alebo činnosti vykonávanej na plný úväzok?
 - Existuje dôkaz, že na spracúvaní sa podieľa viacero osôb konajúcich kolektívnym a organizovaným spôsobom?
 - Je možný nepriaznivý dopad na jednotlivcov/ca, vrátane zásahu do ich/jeho práva na súkromie?
-

Založením **firemného profilu**, napríklad na Facebooku, dochádza k určovaniu účelu a prostriedkov spracúvania osobných údajov, čím sa z vlastníka takéhoto profilu stáva prevádzkovateľ a musí si plniť zákonné povinnosti v zmysle Nariadenia.

K **správci fanúšikovskej stránky** na sociálnej sieti dávame do pozornosti dokument vypracovaný Úradom na ochranu osobných údajov.⁴ Je dôležité pripomenúť, že správcovia fanúšikovských stránok sú spolu so sociálnom sieťou spoločnými prevádzkovateľmi vo vzťahu k tzv. *Insight data, anonymným štatistickým údajom*, ktoré sa zbierajú prostredníctvom súborov cookies. Návštevníci fanúšikovskej stránky sú zase dotknutými osobami, ktorých musí správca informovať podľa čl. 13/14 Nariadenia o podmienkach spracúvania osobných údajov, ktoré sa aplikujú súbežne popri podmienkach na sociálnej sieti. Samozrejme informovaním dotknutých osôb nie je súlad s Nariadením vyriešený, ide však o základnú povinnosť, ktorú treba plniť.

Veľmi častým účelom spracúvania osobných údajov na fanúšikovských stránkach v poslednej dobe je **organizovanie súťaží**. V prípade, ak dochádza k spracúvaniu osobných údajov, na základe toho, že influencer za účelom propagácie určitého produktu alebo služby v zmysle platenej spolupráce s majiteľom značky produktu alebo služby organizuje pre svojich sledovateľov súťaž na sociálnych sieťach, nemožno hovoriť o domácej alebo osobnej činnosti influencera. Táto jeho činnosť bude spadať pod Nariadenie. Pripojenie komentára pod príspevok na sociálnej sieti možno považovať za vyjadrenie súhlasu so spracúvaním osobných údajov dotknutej osoby podľa čl. 6 ods. 1 písm. a) Nariadenia.⁵ Súťažiaci ale musia mať reálnu možnosť sa oboznámiť s podmienkami súťaže⁶, napríklad formou prelinkovania na webovú stránku, alebo iným vhodným a transparentným spôsobom. Vo vzťahu k povinnosti informovať dotknuté osoby o spracúvaní podľa čl. 13 Nariadenia odporúčame, aby vyhlásenie o ochrane osobných údajov bolo vhodným spôsobom zakomponované do pravidiel súťaže. Ak sa bude meno výhercu aj zverejňovať, je toto potrebné uviesť do pravidiel súťaže, aby sa dotknutá osoba mohla so zverejnením osobných údajov výhercov oboznámiť. Pri zverejňovaní je potrebné dbať na zásadu minimalizácie (nevyhnutnosti a primeranosti). Pre bližšie informácie k nastaveniu podmienok je nutné dodržať aj pravidlá organizovania propagačných akcií nastavené sociálnou sieťou, napríklad že *na súťaže sa nesmú používať osobné časové osi a spojenia s priateľmi. Nepovoľuje sa napríklad podmieňovanie zapojenia sa do súťaže: „zúčastnite sa zdieľaním na svojej časovej osi“, „zdieľajte na časových osiach svojich priateľov, aby sa zvýšil počet účastníkov“ alebo „zúčastnite sa tak, že označíte svojich priateľov v tomto príspevku.“*⁷. Žiadna registrácia súťaže na Úrade na ochranu osobných údajov SR neprebíha a úrad podobné činnosti ani nepovoľuje. Z pohľadu ochrany osobných údajov pripomíname ešte dôležitú vec, a síce, že osobné údaje v rámci súťaže nie je možné spracúvať „donekonečna“, je potrebné určiť si primeranú dobu, po ktorej príspevok bude zmazaný a takisto, že osobné údaje súťažiacich nemôžu byť použité na iné účely, napríklad na marketingové účely.

⁴ <https://dataprotection.gov.sk/uouu/sk/content/spravca-fanusikovskej-stranky-umiestnenej-na-socialnej-sieti-v-postaveni-prevadzkovateľa>

⁵ K súhlasu dávame do pozornosti metodické usmernenie, dostupné na tomto odkaze: https://www.dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/usmernenia_k_suhlasu.pdf

⁶ Povinnosť zverejniť štatút súťaže, ktorý upravuje podmienky a spôsob realizácie súťaže upravuje [zákon č. 22/2004 Z. z.](#) o elektronickom obchode v znení neskorších predpisov

⁷ Napríklad v prípade sociálnej siete Facebook: https://www.facebook.com/policies/pages_groups_events/